

Naturskyddsföreningen
Skåne

Ge oss kraft
att förändra
pg. 9 98 37-7

Verksamhetsplan 2025

Naturskyddsföreningen i Skåne är en ideell och partipolitiskt obunden miljöorganisation. Kärleken till naturen är vår drivkraft. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot och försöker hitta konstruktiva lösningar på problem. Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar för naturupplevelser, kunskapsspridning och opinionspåverkan inom natur och miljö och vill, med lusten och glädjen som drivkraft, värna, vårda och visa naturen i Skåne. Vi verkar för en hållbar livsstil och samhällsutveckling och påverkar med kunskap och engagemang allmänhet, beslutsfattare och media i natur- och miljöfrågor.

Medan en del kretsar i Skåne har omfattande verksamhet med många aktiva har andra svårt att engagera medlemmar, i synnerhet till förtroendeuppdrag. Under 2025 fortsätter vi därför ett direkt stödjande arbete för att hjälpa kretsar hitta fler som vill engagera sig, något som genomförts med lyckat resultat enligt en särskild modell sedan 2018, men som på grund av pandemin släpat efter. Under året kommer fler skånska kretsar få hjälp av detta slag. För att öka kontakter och samarbete kretsar emellan kommer vi också att kalla till träffar med kluster av grannkretsar samt fortsatt bjuda in till så kallade kretsfikor för förtroendevalda.

Föreningens kansli finns sedan 2019 på Järnvägs-gatan 8 i Höör. Ett av de två rummen vi hyr har sagts upp och en flytt av lagret med mera kommer att ske till en annan lokal i Höör för detta.

Kommunikation och sociala medier

Kommunikationen ska fortsatt utvecklas både internt till medlemmar och externt för att nå fler. Vi vill driva mer opinionsbildning genom att utveckla kontakten med media och öka närvaron i sociala medier. Vi vill också hjälpa och stimulera kretsarna att synas i sociala medier. Genom stärkta kontakter med kretsarna från både kansliets och styrelsens sida vill vi öka vår genomslagskraft och deltagandet i föreningens aktiviteter på alla nivåer. Vi vill att de 28 kretsarna i Skåne ska känna ett ökat stöd och intresse från länsförbundet. Därför har styrelsens ledamöter närmare kontakter med dessa. Det kan då bli en alternativ väg att gå om man vill diskutera och få tips exempelvis till en ny verksamhet i kretsen, om man inte vill vända sig till länsförbundets kansli direkt.

Arbetet för att regelbundet skicka nyhetsbrev till alla medlemmar vi har e-post till fortsätter. Under 2025 ser vi fram emot att riksföreningen äntligen lanserar de sedan länge utlovade uppdateringarna i de olika sociala forumen som websida och åtkomst till Google Search Console. Under året kommer också en pod för länsförbundet att startas.

Invasiva främmande arter

Vi avser att fortsatt brett informera om invasiva främmande arter i Skåne. Hur man känner igen dem, hur de kan bekämpas och vad de kan ställa till med: våra informativa sidor om invasiva arter i Skåne är mycket välbesökta. Under hösten 2024 genomförde vi en kurs som förenade praktik och teori vilket under 2025 utökas till en studiecirkel i samarbete med bland annat Studieförbundet och länsstyrelsen.

Hjälp bina!

Under 2025 fortsätter vi informera om hur man kan hjälpa bin. En del av detta sker i anslutning till riksföreningens kampanj Operation Rädda Bina samt projektet Världens längsta blomsteräng, men vi har också en egen sajt: hjalpbina.se. Hemsidan ska fortsatt innehålla konkreta tips och mycket inspiration med inriktning på trädgård. Vi stödjer fortsatt kretsar som behöver bi-material till exempelvis mässor. Tyvärr blev det inget deltagande med rikskansliet under Malmö Garden Show 2024 men vi hoppas planeringen av medverkande 2026 påbörjas under 2025. Vi hoppas också på något sätt kunna knyta Hjälp bina! till fröprojektet Swede Seed.

Fröprojektet Swede Seed

Under året fortsätter samarbetsprojektet Swede-Seed som ska utveckla ett system för produktion av fröer från vilda växter av lokalt ursprung för användning inom naturvården. Det saknas idag en svensk gemensam metodik för fröinsamling, hantering och förvaring av fröer från vilda växter och ett resultat från projektet kommer att vara att sammanställa metoder och riktlinjer.

I projektet vill Naturskyddsföreningen i Skåne tillsammans med Länsstyrelsen Skåne, NordGen, Hushållningssällskapet Skåne, Lunds Botaniska Förening, Fredriksdal museer och trädgårdar samt Botaniska trädgården vid Lunds universitet gemensamt gå samman för att skapa en välförankrad metodik som kan spridas nationellt till viktiga målgrupper och allmänhet efter projektslut. I projektet samverkar vi även med Trafikverket som kommer nyttja slutprodukten i sin verksamhet.

Våtmarker

En satsning på våtmarker har varit planerad då det centralt inom föreningen tillgängliggjorts sökbara medel för ändamålet. En arbetsgrupp har tillsatts och denna började under 2019 att titta på olika objekt. Vi ska söka medel för att starta flera våtmarksprojekt, dels i våra egna fastigheter, dels förhoppningsvis med andra aktörer på andra platser.

Vackert! Tyvärr har dessa fröer oftast ett icke-svenskt ursprung, inte sällan består blandningarna av fröer från exempelvis Nordamerika.

Vi avser att i första hand utnyttja de expertkunskaper som redan finns i vår organisation kring inte minst groddjur, trollsländor och stork. Pandemin skrinlade de planerade träffarna med berörda markägare och arbetet har ännu inte kommit i gång som planerat, men under 2024 besökte styrelsen två olika objekt.

Biologisk mångfald i Skåne 2025

Konferensen om biologisk mångfald, som vi är huvudman för, arrangeras vartannat år, senast 2023. Konferensen utgör en mötesplats för alla intresserade av ämnet biologisk mångfald i Skåne. Kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, och andra yrkesverksamma är representerade, likväl som ideella krafter i organisationer verksamma i regionen. Under denna intensiva helg sprids ny kunskap och diskuteras bevarandeåtgärder i olika miljöer.

Naturskyddsföreningen i Skåne har ansvar för konferensens ekonomi, ansökningar, avtal med föreläsare, redovisning och samordning. Planeringen för 2025 startar under hösten 2024. Information om konferensen uppdateras löpande på dess egna sajt [här](#).

Biologiska mångfaldens pris

I samband med biennalen Biologisk Mångfald i Skåne delas Den biologiska mångfaldens pris ut. Med detta har vi för avsikt att skapa engagemang, sprida kunskap och inspirera allmänheten om biologisk mångfald. Målsättningen är att uppmuntra och stärka olika insatser för rik biologisk mångfald i Skåne. Priset har delats ut nio gånger

(se alla pristagare [här](#)). Juryn för att utse pristagare består av representanter från Naturskyddsföreningen i Skåne och Studieförbundet. Nästa gång priset är aktuellt är 2025.

Biologiska mångfaldens dag

Denna dag infaller varje år den 22 maj och vi samordnar och sprider de aktiviteter som våra kretsar och andra arrangerar i anknytning till dagen.

Regionala nätverk

Vi fortsätter att stötta regionala nätverk för Blekinge och Skåne. Förutom att hänga på riksföreningens kampanjer arrangeras digitala workshops, kurser och andra aktiviteter för att engagera flera och höja kunskapsnivån. När det gäller havsfrågor hoppas vi framöver på ett utökat samarbete med våra danska motsvarigheter.

Skog

Vi ska fortsatt delta aktivt i skånsk skogsstrategi och föra en kontinuerlig dialog med både myndigheter och markägare. Vi samarbetar med exempelvis SkOF om skogens fåglar och deras skogsgrupp och medverkar i projektet Trees For Me (forskning på snabbväxande lövskog). Vi ska arbeta aktivt för att öka arealen som sköts med hyggesfria metoder. Under 2024 togs nya tag i vårt regionala skogs-nätverk och detta ska fortsätta under 2025. Under slutet av 2023 bildades en samarbetsgrupp för länsförbunden i södra Sverige för att öka insatserna för skogsskydd i södra Sverige. Samarbetet mellan de olika länsförbunden ska mynna ut i en strategi för biologisk mångfald i södra Sveriges skogar.

Vi hoppas framöver kunna erbjuda mera för att locka till engagemang för inte minst skogsfrågor och våtmarker.

Under året kommer styrelsen fortsatt att fördjupa sig i frågor som rör rewilding där exempelvis EU:s restaureringsförordning kan bli viktig för större områden på främst statlig mark. Styrelsen planerar också att se över möjligheterna att finansiera egna inköp av fastigheter och förvaltning av dessa.

Storkprojektet

Storkprojektet planerar att 2025 fortsätta arbetet på det sätt som de senaste åren visat sig vara framgångsrikt, allt enligt fastslagen utvecklingsplan. Avelsstorkar är placerade i hägn så att de inte går ihop med nära släktingar. Ungarna stödmatas för att så många som möjligt ska överleva. Den enskilt viktigaste metoden för att etablera en flyttande stam av häckande storkar, är att sörja för en maximal flyttning av ungfåglar. Detta möjliggörs genom att släppa ut de ca 100 hägnuppfödda ungar samtidigt. De som fötts i frihet ansluter till de hägnuppfödda och flyttar tillsammans i större grupper. Arbetet utformas för att den stationära stammen ska ersättas av den flyttande. Eftersom det inte är naturligt att ettåriga storkar vistas i häckningsområdet fångas de som inte flyttat under hösten in. Detta görs vintertid genom att mata in dem.

Hägnpar med minst två framgångsrika häckningar bakom sig släpps ut i slutet av mars då de fria storkarna normalt återvänder från vinterkvarteren. Utsläppshägnen rymmer 6–8 storkar vardera. På senhösten flyttas ett vuxet par till hägnet. Efterföljande vår får de häcka i hägnet för att på så sätt få ett starkare band till platsen. Nästa vår släpps de ut precis i början på häckningsperioden och

förhoppningen är att de då väljer att häcka i frihet i närområdet.

För att ytterligare öka chanserna så har ytterligare ett par placerats i hägnet under föregående höst. Dessa hålls kvar i hägnet och gör att platsens attraktivitet ökar för det fria paret eftersom storkar föredrar att häcka i kolonier. Denna metod tillämpas på platser som bedöms vara extra gynnsamma. Till grund för bedömningen ligger ett kartmaterial över lämpliga miljöer framtaget av en forskargrupp vid Lunds universitet. För att underlätta de fria storkarnas bobyggande så sätts boplatzformar upp på lämpliga ställen i anslutning till utsläppshägnet.

Samtliga storkar som föds i Skåne, samt enskilda vilda storkar, ringmärks för att göra det möjligt att följa deras rörelser. Utöver en metallring med nummer på höger ben sätts en bred orangefärgad plastring med svart inskription på det andra benet. Inskriptionen på ringen är stor och tydlig och gör det möjligt att identifiera storken på avstånd.

De storkar som övervintrar stödutfodras i anslutning till hägnen när det är så kallt att de inte kan hitta mat. Detta är den enda stödutfodring som sker utanför hägnen: de fria storkarna ska på egen hand klara av att föda sig och sina ungar under den tid då de normalt hade vistats i Skåne. Häckningsframgången är ett kvitto på landskapets kvalitet.

Förra året lanserades en omarbetad och uppdaterad hemsida för Storkprojektet. Årligen arrangeras ett tiotal publika aktiviteter för allmänheten. Till det kommer ett tjugotal föredrag och många privata guidningar vilka utöver spridning av information gene-

rerar inkomster till projektet. Storkprojektet planerar även i år för ett deltagande på Falsterbo Bird Show.

Volontärer

Det är fortsatt främst yngre som efterlyser konkreta uppdrag att genomföra i vår förening. Att upprätta volontärsuppdrag av olika slag, ett kontinuerligt utbud och rutiner för detta är därför av mycket stor vikt för att lägga grund för mer engagemang både regionalt och lokalt. Uppdragen kan exempelvis utgöras av att beskriva smultronställen (till app och hemsida), att hjälpa kretsar med hemsidor och aktivitetskalender, att röja och slått/praktisk naturvård (Hörjel och kretsars ängar), mata storkar, översätta hemsidor och programpunkter till andra språk, genomföra butiksundersökningar och vara funktionärer på utställningar, evenemang och mässor.

Omställning

Omställning skall genomsyra och vara en självklar del av vår verksamhet och engagera människor på både lokal och regional nivå. Vi ska fortsätta samarbeta med Studieförbundet och andra aktörer för en omställning Skåne. Vi vill också fortsatt uppmuntra och marknadsföra omställningsprojekt. Detta kan omfatta konkreta tips och råd för att förenkla enskilda människors valmöjligheter till att förändra sina vanor vad gäller till exempel mat, kläder, transporter och energi.

Regionalt producerade baljväxter/Food Jams

Projektet Hemma-hos-Foodjams som fokuserade på att sprida kunskap om baljväxter har avslutats under 2025 och lanserats i form av en ny sida på vår hemsida samt en broschyr med alla recept och koncept från projektet. Broschyren kommer att tryckas i 200 exemplar till att börja med. Snöbollseffekten som projektet hoppades uppnå har redan märkts av då flera Foodjams arrangerats runt i landet och nya tillkommer ständigt. Projektet ska även presenteras på två digitala träffar som riksföreningen anordnar i mars och oktober.

Påverkansarbete

Nästan varje dag mottar länsförbundet handlingar om både lokala och regionala ärenden som vindkraftsparker, trafikförsörjningsprogram eller förslag på naturreservat. Vi engagerar oss i många av dessa ärenden genom att antingen skriva yttranden från nivå eller genom att hjälpa kretsarna att skriva egna ärenden. Det här arbetet fortsätter löpande. Under året kommer vi bla. yttra oss om ett nytt lagförslag om att möjliggöra uranbrytning i Sverige.

Ett annat sätt vi bedriver påverkansarbete är genom att jobba med val. Det nationella valet 2026 är det hittills viktigaste valet för miljö- och klimatfrågor och därför kommer vi att börja arbeta med valrörelsen redan under 2025. Vi kommer att stötta kretsarna och verka för att så många kretsar som möjligt har valrelaterade aktiviteter i sina kalendrar inför våren 2026. Vi kommer även att bedriva en partipolitisk oberoende kampanj på regional nivå.

Klimat

Under 2025 kommer vi att tillsammans med länsförbundet i Blekinge fortsätta satsningen på att stärka kretsarnas arbete med klimatfrågor. Vår klimatkoordinator fortsätter anordna digitala föreläsningar för att sprida kunskap om klimatfrågor och underlätta för allmänheten att göra medvetna val. I februari anordnar vi en heldagskonferens om solcellsanläggningar på jordbruksmark med föreläsare från länsstyrelsen, forskningsinstitut, frilansande forskare och från branschen. Konferensen ska ge förtroendevalda den kunskap de behöver för att kunna svara på samrådsremisser och granska ansökningar om solcellsanläggningar på jordbruksmark.

Vi kommer även börja arbetet med att producera en podcast där vår klimatkoordinator och länsförbundets ordförande bjuder in gäster för att diskutera olika ämnen. Vi fortsätter även att hålla koll på och engagera oss i olika ärenden och samråd.

Natursnokarna

Natursnoksverksamhet är till för att barn tillsammans med föräldrar eller andra närstående vuxna ska få möjlighet att upptäcka naturen tillsammans. Med allt fler medlemmar och allt större intresse för att engagera sig behövs det konkreta sätt att göra just det i föreningen. Det finns också ett allt större behov av att avlasta kretsarnas styrelser och få i gång engagemang som inte nödvändigtvis innebär att man är förtroendevald.

Satsningen på ett natursnokslok fortsätter under 2025. På gång är bland annat planerade möten med fler av kretsarnas styrelser, uppstart av Hörjelgårdens natursnokar, ett eventuellt sommarläger på Hörjelgården, återkontakt med flera kretsar, nytt försök till samarbete natursnokar/naturum i Ronneby, snokledarutbildning 26/4 samt förhoppningsvis ett samarbete med Skånes Djurpark.

Hörjelgården

För verksamheten på Hörjel hänvisar vi till [verksamhetsplanen för Stiftelsen Hörjelgården](#).